

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO KLASA V

		Wymagania				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń				
Kształcenie literackie i kulturowe	Czytanie tekstów literackich	<ul style="list-style-type: none"> - z pomocą nauczyciela omawia elementy świata przedstawionego; - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; - rozpoznaje wers i strofę; - opowiada o wydarzeniach fabuły; - opowiada o bohaterach czytanych utworów; - wskazuje w utworze bohaterów głównych; - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia elementy świata przedstawionego; - rozpoznaje fikcję literacką; - rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; - rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść; - rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; - rozpoznaje fikcję literacką; - rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; - rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; - rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje; - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, podtytułu, motta, puenty; 	<ul style="list-style-type: none"> - bez trudu i trafnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji; - rozpoznaje fikcję literacką; - rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach; - rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; - zna i bezbłędnie rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje; - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, podtytułu, motta, puenty; - rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie; - barwnie opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność; 	Otrzymuje ją uczeń, który biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami zarówno w rozwiązywaniu problemów teoretycznych, jak i praktycznych ujętych w programie nauczania oraz wynikających z podstawy programowej. Kreatywnie, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne.

			<p>ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie; - opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń; - odróżnia dialog od monologu; - charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach; - rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową; - wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie; - opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność; - odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze; - charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach; - rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze; - wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy; - określa tematykę oraz problematykę utworu; - wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne; - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst; 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze; - w ciekawy sposób charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach; - bezbłędnie rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze; - zawsze wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy; - trafnie określa tematykę oraz problematykę utworu; - wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne; - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst; - objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach; - określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi; - przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia; - wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze; - w ciekawy sposób wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach; - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera. 	<p>Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Bierze udział w konkursach (literackich, ortograficznych, teatralnych lub innych); osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych</p>
--	--	--	---	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę utworu; - wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne; - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst; - objaśnia znaczenia dosłowne w tekstach; - przedstawia własne rozumienie utworu; - wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach. 	<ul style="list-style-type: none"> - objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach; - określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi; - przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia; - wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne; - wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach; - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera. 		<p>formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.</p>
	Odbiór tekstów kultury.	<ul style="list-style-type: none"> - stara się określić temat tekstu; - dostrzega tytuł; - wie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa). 	<ul style="list-style-type: none"> - określa temat tekstu; - dostrzega tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie; - rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa); 	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy; - określa temat i główną myśl tekstu; - dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie); - odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych; 	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy; - trafnie określa temat i główną myśl tekstu; - dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie); - odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych; - odróżnia informacje o faktach od opinii; 	

			<ul style="list-style-type: none"> - odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia informacje o faktach od opinii; - rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa); - odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; - świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa) oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją; - odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia; - świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. 	
Kształceni e językowe.	Gramatyka języka polskiego	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje z pomocą nauczyciela w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik); - stara się stosować w wypowiedzi poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne; 3) - rozpoznaje z pomocą nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik); - rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście; - odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; - dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to; 	<ul style="list-style-type: none"> - bezbłędnie rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście; - zawsze odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; - dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to; rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście; - rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju 	

		<p>wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące.</p>	<p>liczebnika, czasownika; stopniuje przymiotniki i przysłówki; nazywa części zdania; rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi; oddziela temat fleksyjny od końcówki; - stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych; - poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki; - nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik); - rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny; - rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - rozumie ich funkcje i je stosuje; 	<p>gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi; oddziela temat fleksyjny od końcówki;</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych; - poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach; - nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik); - rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny; - rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - rozumie ich funkcje i je stosuje; - rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej; - przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.
--	--	---	--	---	--

				<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje w tekście typy wypowiedzi: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej; - przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie. 	
	Zróznicowanie języka	<ul style="list-style-type: none"> - w większości rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; - podaje przykłady synonimów. 	<ul style="list-style-type: none"> - używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej; - w większości rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; - rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne; - podaje przykłady synonimów. 	<ul style="list-style-type: none"> - używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej; - rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; - rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, w większości rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach; - rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące; - dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi; - rozróżnia synonimy, antonimy, rozumie ich funkcje w wypowiedziach. 	

				funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.	
	Komunikacja językowa i kultura języka.	<ul style="list-style-type: none"> - stara się identyfikować nadawcę i odbiorcę wypowiedzi; - rozpoznaje niewerbalne środki komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała); - dzieli wyraz na litery i sylaby. 	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje tekst jako komunikat; - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi; - określa sytuację komunikacyjną; - rozpoznaje niewerbalne środki komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała); - dzieli wyraz na głoski, litery, sylaby. 	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny; - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi; - określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi; - rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała); - rozumie pojęcie głoska, litera, sylaba, akcent; zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów; - stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi. 	
	Ortografia i interpunkcja	<ul style="list-style-type: none"> - stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym; - stara się używać znanych mu znaków interpunkcyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym; - stara się używać znanych mu znaków interpunkcyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni; - poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu. 	<ul style="list-style-type: none"> - pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni; - poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu.
Tworzenie wypowiedzi.	Elementy retoryki.	- uczestniczy w rozmowie na zadany temat.	- uczestniczy w rozmowie na zadany temat;	- uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części;	- uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź

			<ul style="list-style-type: none"> - tworzy logiczną wypowiedź. 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; - dokonuje selekcji informacji; - zna zasady budowania akapitów; 	<ul style="list-style-type: none"> między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens; - tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi; - dokonuje selekcji informacji; - zna zasady budowania akapitów.
	Mówienie i pisanie.	<ul style="list-style-type: none"> - stara się tworzyć wypowiedzi w znanych mu formach gatunkowych: dialog, opowiadanie, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, gratulacje; - opowiada o przeczytanym tekście. 	<ul style="list-style-type: none"> - stara się tworzyć wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, przepis, kartka pocztowa, kartka z pamiętnika, 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), - dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, przepis, kartka pocztowa, kartka z pamiętnika, gratulacje, streszczenie, charakterystyka; - wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym; 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, przepis, kartka pocztowa, kartka z pamiętnika, gratulacje, streszczenie, charakterystyka; - wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz; tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu; - redaguje notatki; - opowiada o przeczytanym tekście;

			gratulacje, streszczenie, charakterystyka; - wygłasza z pamięci krótki tekst; - tworzy plan odtwórczy tekstu; - opowiada o przeczytanych tekstach; - rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje; - tworzy opowiadania związane z treścią utworu.	- tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu; - redaguje notatki; - opowiada o przeczytanych tekstach; - rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej; - tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji; - wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.	- rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej; - tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji; - wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.
Samokształcenie.		- doskonali ciche i głośne czytanie zachęcany przez nauczyciela; - sporadycznie korzysta z biblioteki szkolnej.	- doskonali ciche i głośne czytanie; - korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach; - zna zasady korzystania z biblioteki szkolnej;	- doskonali ciche i głośne czytanie; - doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji; - korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach; - zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych),	- doskonali ciche i głośne czytanie; - doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji; - korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje; - zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych), korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego;

			<p>- poznaje życie kulturalne swojego regionu.</p>	<p>korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego; - rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji; - poznaje życie kulturalne swojego regionu; - rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.</p>	<p>- zwraca uwagę na typy definicji słownikowych; - rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji; - poznaje życie kulturalne swojego regionu; - rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.</p>
--	--	--	--	--	--